



## La bella Venezia.

### I.

Na morju.

**D**aj stroju moči, da vijak zavrti se,  
kurjač! Le še več mu oglja nameči!  
Avanti — naprej! Že hitimo. Adijo!  
In duša se koplje v nekaljeni sreči.

Kolos že orje raztepeno morje  
v razkošno noč . . . Milijone večerne  
nad sabo, na dnu vas zrem kopajoče  
v naročju morja globočine neizmerne.

Hej, tujci — popotniki, to so noči!  
Razblaženi ste od juga prelesti.  
Vse želje hite, hrepenenja hite  
po srebroliki razpenjeni cesti.

Kam, o kam? — V noč . . . Ej, duh moj  
kak nebrzdano daleko plava!  
Izpolnjene želje, začutje nebeško  
srce mi in dušo sladko razigrava.

## II.

Benetke.

Ferma, — postoj! He, dan se smehlja  
plaho bežeči upehani noči.  
Bliže tu sem, gondoljer! Na obalo  
v gondoli pelji me tej zibajoči!

Ferma, — postoj! Iz morja se dviga  
obla okopana, vsa zlatožarka.  
Zlat si ves v objetju solnca,  
dom svetotajni svetega Marka!

Kaj ste ve, stavbe? — Spomini slave nekdanje.  
Kaj si ti, ljudstvo, povej? — Odigrano življenje.  
Kaj ste, valovi nemirni? — Brezmejno ihtenje.  
Kaj si ti, zvezda pomórska? — Preplašene sanje.  
Kolne od glada, jezi se, mrmra gondoljére.  
Čas ti naznanja že: amen — a smrt: miserere.

## III.

Palazzo ducale.

Vodnik, jaz z njim. „Stopnice gigantske,  
poglejte, gospod, ta dela skulpturna!  
Na levo zapori, tu zlate stopnice,  
nad vami krasota je to stukadurna!“

Tiho, tiho, vodnik! Ne moti mi sanj,  
ko noga prestopa ta jasna svetišča.  
Kdo biva tu zdaj? — Pokopana stoletja!  
Ve neme dvorane — odprta grobišča!

Kje nobili ste, kje, dože, si zdaj,  
ki motril si ta narod z balkona?  
Vse strto, zamrlo, razpadlo na vek,  
vsa slava in moč in žezlo in krona!

## IV.

Academia di belle arti.

**P**rosim, gospod, katalog — a palico slugi!  
 Palma, Bellino, Pitati, Carpaccio, Bassano,  
 Dürer, van Dyk, Tintoretto, Callot, Tiziano  
 — — — — — in mnogi še drugi.

„Tu je prijazno, kajneda?“ Amerikanec.  
 „Vročje je, diable, preveč,“ se oglasi Francoz.  
 Tudi Anglež se potoži, da lomi ga spanec,  
 pa natika očale na šilasti nos.

Umetnik ustvarja, — kritik se jezi.  
 Umetnik trpi — recenzent se redi . . .  
 Jaz vidim razlito povsod veličastvo  
 in grem, a zmano — brezmejno bogastvo. —

Fran Valenčič.

---

## Ribnik.

**T**iho ribnik vse zrcali:  
 cerkev, hišo in drevo;  
 zvezde zgoraj, spodaj zvezde,  
 dvojna zemlja in nebo.

Pojdi, draga, ki te ljubim,  
 ki me ljubiš, tja z menoj;  
 pot gre mimo tihe vode,  
 gre v samoto in v pokoj.

Šla sta dva po drugi strani,  
 šla sta v sanjah ob valeh,  
 videl dvojno sem ljubezen,  
 dvojno srečo njiju dveh.

Oton Zupančič.



## La bella Venezia.

V.

Riva degli Schiavoni.

**K**am zopet bežite čez morsko plan  
nešteti valovi, nemirni?  
O kdaj se zazibate v sladki san,  
v nemoteno spanje ob uri večerni?

Počitek neznan,  
vekovit je vaš dan,  
neutrudno hitite čez morsko ravan.

„Neutrudno hitimo do severnih skal,  
do juga cvetočih, razkošnih obal.  
Mi brzi vsi, lahkokrili  
smo vztok in zapad poljubili.

Naš dom je brezmejno obzorje,  
naš otec, naš otec — vihar.  
In majka globoko je morje,  
Neptun sivolasi naš car.“

Kot sladke sanje: opojni ste,  
kot misli moje: brezbrojni ste,  
kot moje srcé: nepokojni ste.

Ej kmalu, kmalu vihar bo vstal,  
 ej to bo divji bahanal!  
 Pa vas bo bičal, pa vas bo gnal  
 daleko, daleko preko lagun  
 vaš car, sivolasi Neptun! —

## VI.

Pomlad na otoku Lido.

**T**i Vesna čarodejka, sladki san,  
 devojka lahkokrila, cvetnosna,  
 v ljubezni ti žarijo lica rosna,  
 budilka ti, v preporodni dan.

In dala poljub je gozdovom,  
 da spet so zeleneli,  
 in dala poljub je valovom,  
 da spet so zašumeli,  
 in dala poljub je vrtovom,  
 da spet so zacveteli.

Vse drami, vse mami  
 in cvetje trosi z rokami,  
 ej, konec je, konec prokletstva!  
 Pomlad je tu, a tam za gorami  
 zlokobna starka na sever hiti  
 in jezno dviga studene pesti,  
 pa zapušča razpala kraljestva.

Fran Valenčič.



Dunaja posebnega etiketnega učitelja! Posebnega etiketnega učitelja! Kaj ti k temu praviš, te vprašam, Klara?"

„Etiketnega učitelja!“ se začudi gospa Klara. In pletenje, s katerim je bila prišla na kavo, ji odpade iz rok. Pobere je, pogleda kvišku, pogleda na prijateljico, a pogleda obeh se ujameta v najlepšem soglasju. Nato pravi Klara sarkastno in ta sarkazem se ne da popisati:

„Aber zum Lachen!“

S tem je dokazano, da je imenitni ta „aber“ že tedaj cvetel v slabi nemščini ljubljanskih dam, katere, kakor znano, tudi dandanes brez njega ne morejo izhajati!

Kandučeva dostavi:

„Aber ja, zum Lachen!“

Potem sta odkorakali po Mestnem trgu ter izpregovorili še marsikatero grenko in pikro na račun „ljube in drage prijateljice“, gospe Elize Češkove. —

(Dalje prihodnjič.)

## La bella Venezia.

### VII.

Maj na otoku Lido.

**I**i cvetni dan, koprenje moje,  
o, saj sem vedel, da prideš nazaj!  
Poln si dražesti, sanj prelestnih,  
odsev nebeški, moj zlati maj!

Rožnobojno polje, vstani!  
Vse so že trate vzcvetele.  
Lotosi in tulipani,  
hrizanteme, imortele.

Kot sinji safir si, nebeško obzorje,  
ve hoste košate — zeleno morje! . . .  
Vate, o maj, mladost se izliva  
in trudna tam sladko počiva.

Z lic ogenj žari. Par za parom hiti  
v tihe dome hoste zelene.  
Vse želi, koprni  
in mladost se mladosti oklene.

Vse želi, koprni  
in nemirno vzkipevajo grudi.  
Pa mi kliče maj: Ne zamudi  
in vzemi čašo ljubezni in pij,  
ki devojka jo zlata ti nudi!

## VIII.

Večer. Canal Grande.

Pozno je že, ej ti južna kri,  
brez pokoja, brez prestanka!  
V gondolo sediva, ti črnolasa,  
črnooka Benečanka!

Daj, objemi me juga prelest,  
name sladko se nasloni!  
Glej, ah, krasoto vsepovsod,  
cvetja so polni balkoni.

Glej, ah, ta jasni juga azur,  
gori poglej te zvezdice zlate!  
Daj, o slušaj to petje razkošno  
barkerole, mandolinate!

Kdo se ubrani oči zmagujočih,  
mehkih ročic zapeljivih siren?  
Vse, ah vse plove v sladkih naročjih,  
vse, ah vse klone kot cvet pokošen!

Mandoline kipijo v zrak,  
harmonije polnijo zrak.  
Kmalu, dekle, te na vek zapustim.  
Južna cvetka, ej Bog s teboj!  
Samo nocoj sem ljubček tvoj,  
jutri na sever hitim . . .

Fran Valenčič.



Bil je postal prav židane volje in tudi trganje po udih je bilo kar v hipu odnehalo. Pričel je takoj pisati in dolgemu pismu grofinje Alojzije je dal še daljši odgovor. Iskreno se je zahvaljeval svoji prijateljici za izkazano mu zaupanje ter neštetokrat zatrjeval, da se čuti visoko počeščenega s tem izkazanim mu zaupanjem. Na stežaj je odprl svoje očetovsko srce grofu Otonu in slovesno je prisegal, da ga sprejme v svoje varstvo, da hoče čuvati nad njim bolj nego nad lastnim sinom. Pismu je — seve — priložil obširen snopič radovljiških receptov!

(Dalje prihodnjič.)



## La bella Venezia.

### IX.

Adijo.

V mehkem naročju morja stoletna oaza,  
šepetajočih valov ti hčerka edina,  
Adrije biser, zdravstvuj ti mesto mrtvaško,  
sanje nebeške, presladka ti ura spomina!

Zbogom ve gondole, tihi beneški večeri,  
neme lagune, zbogom, stolpi kipeči . . .  
Vlak že dreví . . . ah . . . en pogled še nazaj:  
mesto izginilo si v gladini peneči! . . .

Proč beže — sladke sanje —  
Kje si, kje — valov šepetanje?  
Tiho je, tiho — srca valovanje . . .

Tiho? — O ne! Ej morje življenja,  
bolj si nemirno, še bolj valovito . . .  
Kdo te zazna, ti čudo prikrito? —  
Kratek le hip: lučka ti sreče zasije . . .  
kratek le hip . . . in — ni je . . .

Fran Valenčič.

